

תעלומת העיסקה המזרה של מכירת אוניית הנוסעים שבה טבעו גיליוני

התנאים, שהיו אז מופרזים בהשוואה ל- מצב בשוק האוניות המשומשות, לא הר- תיעו את החברה האמריקאית. יומיים אחרי שקיבלה את הצעת קוויס, שיגרה לה מיברק חוזר בו ביקשה אופציה בלעדית למכירת האוניות שעד אז לא היו להם קונים. היה זה רק טבעי שקוויס ומישרד- התחבורה יקפצו על ההצעה. ממילא לא היו אותה שעה קונים אחרים שהתעניינו ברכישת שתי האוניות. החברה האמריקאית גם לא ביקשה את אופציית הבלעדיות ל-

זה היה רק מזל אם בסופה של הר- עיסקה לא תצטרך המדינה לשלם לקונים כדי שיסכימו לקחת את הניל"י. אמר השבוע אחד מאנשי הים הוותיקים בנמל- חיפה. העיסקה ה"מוצלחת" שאנשי מישר- רד-התחבורה וחברת קוויס כה הש- תבחו בה וניסו לגונן עליה בכל כוחם, נראית מזרה לאור עובדה יסודית אחת, שלא הגיעה עד כה לידיעת הציבור. לפני שמונה חודשים בלבד, כאשר הת-

תחבורה, שהיא בעלת אוניות הרפאים, מסרה כי הצליחה למכור את הניל"י ב- סכום של 2.95 מיליון דולר. 18 מיליון לירות אינן הולכות ברגל. בתנאי שוק הספנות כיום, שהוא שוק של מוכרים בלבד - אמרו מומחי מישרד-התחבורה - זוהי עיסקה מוצלחת ביותר. אלא שלא עברו ימים רבים והסתבר כי ככל שהעיסקה מוצלחת יותר כך מפ- סידה עליה המדינה יותר. האוניה, כך היתגלה, נמכרה אומנם בסכום של 2.95

תי אוניות הנוסעים האחרונות של הצי הישראלי, אוניות המעבורת ניל"י ודן, חדלו להפליג בימים לפני יותר משנה. מאז הן עוגנות בנמל חיפה בגרוטאות שאין להן דורשים. בחודש שעבר טבעה אחת מהן: הי ניל"י. היא לא טבעה בים, אלא במערבולת של שקרים, תככים וספקולאציות מזרות שנועדו לחפות על עיסקה מפוקפקת. ל- משלם המיסים הישראלי תעלה העיסקה המזרה שנעשתה לגבי מכירת הניל"י.

טורפדו נגד "ניל"י"

תקופה ממושכת, אלא לתקופה של שבועיים ימים בלבד. כפי שגילה מנהל פסיפיק צנטל צ'ס' הס: "באותה תקופה היו לנו קונים שהתעניינו ברכישת האוניות. היתה לנו הצעה רצינית מאוד, אך לא יכולנו לנהל משאומתן מבלי שתובטח לנו אוסר- ציה לפחות לתקופה של שבועיים." בנקודה זו החלה הפרשה להסריח. חוד- שיים ימים עברו עד שחברת קוויס שיגרה מיברק תשובה לפסיפיק צנטרל. נאמר בו כי אין כל אפשרות להעניק את האופציה בלעדיות. המגווח והמזרח היה נעוץ ב- עובדה שעד למיברק התשובה יכלה פסיפיק צנטרל לקבל את האופציה הבלעדית ל- תקופה ממושכת פי ארבע מו שביקשה. ההשגחה בת החודשים במתן התשובה נראתה תמוהה למנהלי פסיפיק צנטרל. הם שלחו מיברק נוסף לחברת קוויס. הוא נשלח ב-28 בפברואר השנה. החברה התבקשה להשיב אם היא מעוניינת ביכולת במכירת שתי האוניות או לא. על שאלה זו לא קיבלו מנהלי סוכנות האוניות האמריקאית כל תשובה. פשוט התעלמו מהם. העובדה שאותה שעה היה צורך להשקיע רבבות דו- לרים באחזקת שתי האוניות לא הפריעה לאיש.

עניינו קונים ברכישת הניל"י, תבעה חברת קוויס הממשלתית תמורה סכום הגדול ב-50% מזה בו נמכרה לפני חודש. אחרי מיספר חודשים בהן עמדה הניל"י מושבתת יחד עם אחותה הבכירה והישנה יותר, הדן, נמצאו לפתע גורמים שגילו התעני- ינות בשתי האוניות גם יחד. סוכנות אוניות אמריקאית בלוס אנג'לס, הנושאת את השם פסיפיק צנטרל, ביקשה מחברת קוויס הצעת מחיר עבור שתי ה- אוניות. בתגובה קיבלה החברה מיברק בו נקבע כי מחיר הניל"י הוא 4.5 מיליון דולר וכי מחיר הדן הוא 4 מיליון דולר. נאני המכירה הגובלו על ידי חברת קוויס. נאמר בהם כי סכום העמלה שהחברה מו- כנה לשלם עבור תיווך במכירת האוניה הוא 2% בלבד. כי היא דורשת לפחות 40% ממחיר האוניה במומון וכי על היתרה ינתן אשראי לתקופה של עד 4 שנים.

מיליון דולר לחברת ספנות יוונית. אולם אוצר המדינה יקבל סכום קטן בהרבה מזה הנקוב.

תשובה באיחור של חודשיים

קודם כל התגלה כי קוויס מכרה את הניל"י תוך התחייבות לשפצה על חש- בונה לפני שתימסר. לפי הערכה זהירה יעלה סכום השיפוצים 350 אלף דולר. מלבד זאת היו בעיסקה גם מתווכים. להם תצטרך קוויס לשלם דמי עמלה בשיעור של 10% ממחיר האוניה. הסכום הנקי שיגיע לקופת-המדינה אמור לפיכך להס- תכם ב-2.35 מיליון דולר בלבד. אולם ספק אם בסופו של דבר תגיע ההכנסה לחצי מסכום זה.

המחיר ירד לחצי

לפני חודשיים והאוניות טרם נמכרו. בתחילת חודש אפריל שוב הופיעו קונים שגילו עניין ברכישת הניל"י והי- דן. עורך-הדין התל-אביבי פרץ אמיר, הת- בקש על ידי חברה הנושאת את השם לינכל והרשומה בהונג-קונג לברר אם ניתן לרכוש את האוניות ובאיזה מחיר. לינכל שייכת לבעלי הון אוסטרליים, שבדרך מקרה שמעו כי הניל"י והדן עומדות למכירה, ונזקקו אותה שעה ל- אוניות מעבורת מסוג זה. כיוון שאמיר לא ידע אם האוניות עדיין עומדות למכירה הוא התקשר עם רבי-חובל הנמרוד אשל, מנהל אגף הספנות והנמלים במישרד- התחבורה ומנכ"ל חברת קוויס. אמיר, שלא ידע דבר על המו"מ הטל- גרפי שנהול קודם לכן עם החברה הי- אמריקאית, ביקש לדעת מה המחיר הי-

RE VLSL DAN & NILI---CONTENTS OF TELEGRAM OF 11/17/74: QUOTE
PACIFIC CENTRAL STEAMSHIP AGENCY
4032 WILSHIRE BLVD. SUITE 403
LOS ANGELES, CALIF.
REGARDING YOUR MR FIALE INFORMATION AND YOUR CABLE ABOUT THE VLSL DAN & NILI YOU ARE AUTHORIZED TO OFFER THE VLSL FOR SALE
Selling terms price for NILI 4,530,000 DOLLAR, FOR DAN 4,000,000 DOLLAR CASH 40- TO 60 PCT PLUS CREDIT FOR 3 TO 4 YEARS EURO DOLLAR INTEREST THESE TERMS ARE OPEN FOR NEGOTIATION, COMM 2 PCT OF THE SELLING PRICE.
REGARDS
KAYIM SHIPPING
COPY MR FIALE
UNQUOTE

עם תשלום במומון בשיעור של 40%-60%, ואשראי על היתרה למשך 3-4 שנים. בתגובה למיברק זה ביקשה החברה האמרי- קאית בלעדית בהצעת האוניות למכירה. המשך המשאומתן עם החברה האמריקאית נקטם בפברואר השנה, כאשר חברת קוויס הפסיקה, באורח מיסותורי, את המו"מ עם החברה האמריקאית.

הצעה ללא תשובה זהו נוסח המיברק ששלחה חברת קוויס לסוכנות האוניות האמריקאית, פסיפיק צנטרל, בו הודיעה לחברה כי היא רשאית להציע את האוניות גיל"י ודן למכירה במחיר של 4.5 מיליון דולר עבור הניל"י ו-4 מיליון דולר עבור הדן.